İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2010/27)

T.C. - 30.10.2010 Tarihli 27744 Sayılı Resmi Gazete - İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2010/27)

31.10.2010 Tarihli 27745 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Dış Ticaret Müsteşarlığından:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (2010/27)

BİRİNCİ KISIM

Genel Bilgi ve İşlemler

Mevcut önlem ve soruşturma

MADDE 1- (1) 29/05/1998 tarih ve 23356 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 98/4 sayılı Tebliğ ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli 9613.20.90.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında kayıtlı "doldurulabilen gazlı cep çakmakları (diğer ateşleme sistemli olanlar)"nın ithalinde dampinge karşı önlem yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu önlemin 5 yıllık uygulama süresinin bitiminden önce açılan ilk nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) 20/11/2004 tarih 25646 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2004/25 sayılı Tebliğ ile sonuçlandırılmış ve dampinge karşı önlemin tutarı

azaltılarak devamı karara bağlanmıştır.

(2) ÇHC menşeli bahse konu çakmaklara yönelik meri önlemin yürürlük süresinin bitiminden önce, 18/12/2008 tarih ve 27084 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2008/39 sayılı Tebliğ ile yerli üretim dalının önleme konu ürün ve ülke kapsamında bir nihai gözden geçirme soruşturması açılması talebinde bulunabileceği ilan edilmiştir.

(3) Yerli üretim dalını temsilen Azmüsebat Çakmak ve Tıraş Bıçağı San. ve Tic. A.Ş. (Azmüsebat) bir nihai gözden geçirme soruşturması açılması için başvuruda bulunmuştur. 12/11/2009 tarih ve 27404 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2009/36 sayılı Tebliğ ile açılan nihai gözden geçirme soruşturması, Dış Ticaret Müsteşarlığı (Müsteşarlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülerek tamamlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ; 4412 sayılı Kanun'la değişik 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri çerçevesinde yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması sonuçlarını içermektedir.

Yerli üretim dalının temsil niteliği

MADDE 3- (1) Yönetmelik'in 20 nci maddesi uyarınca, şikayetin yerli üretim dalı adına yapıldığı ve bu bağlamda şikayetçi üreticinin yerli üretim dalını temsil ettiği anlaşılmıştır.

İlgili tarafların bilgilendirilmesi ve bilgilerin değerlendirilmesi

MADDE 4- (1) Soruşturma açılmasını müteakip, söz konusu ürünün yerli üreticisine, Müsteşarlıkça tespit edilen ithalatçılarına, ÇHC'de yerleşik ürünün bilinen ihracatçılarına ve diğer bütün ihracatçıların da bilgilendirilmesi için ÇHC Ankara Büyükelçiliğine ilgili soru formları, başvurunun gizli olmayan özeti ve soruşturma açılış tebliğine ulaşmalarını temin etmek için soruşturma açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Tarafların soru formunu yanıtlamaları için posta süresi dahil 37 gün süre tanınmıştır. Tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(3) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Müsteşarlığımız ile işbirliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(4) İthalatçı soru formunu doldurmaları için kendilerine soruşturma açılışına ilişkin bildirimde bulunulan 7 ithalatçı firmanın 6'sından yanıt alınmıştır.

(5) Öte yandan soruşturmaya tabi ülke olan ÇHC'de yerleşik üretici/ihracatçı firmalardan soru formlarına yönelik herhangi bir yanıt alınmamıştır.

(6) Yönetmelik'in 25 inci maddesi uyarınca, soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek nitelikteki bilgi ve bulguları içeren "Nihai Bildirim" ilgili tarafların bilgisine sunulmuştur. Nihai Bildirim'e ilişkin hiçbir üretici/ihracatçı ve ithalatçı firmadan görüş alınamamıştır.

(7) Tarafların soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlarına bu Tebliğin ilgili bölümlerinde değinilmiştir.

Yerinde doğrulama soruşturması

MADDE 5- (1) Yönetmelik'in 21 inci maddesi çerçevesinde yerli üretici Azmüsebat firmasının İstanbul Tuzla'daki üretim tesisleri ile İstanbul Eminönü'ndeki idari tesislerinde yerinde doğrulama soruşturması yapılmıştır.

Gözden geçirme dönemi

MADDE 6- (1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampingin ve zararın devamı veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığının değerlendirilmesine esas teşkil etmek üzere, 01/01/2007–31/12/2009 tarihleri arası gözden geçirme dönemi olarak alınmıştır. Bununla birlikte, ÇHC'nin dünya piyasasındaki konumu ve fiyatlama eğilimine ilişkin olarak, mevcut olduğu ölçüde, 2003 sonrası veriler de dikkate alınmıştır.

İKİNCİ KISIM

Soruşturma Konusu Ürün ve Benzer Ürün

Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün

MADDE 7- (1) Soruşturma konusu ürün, ÇHC menşeli 9613.20.90.00.00 GTİP'inde yer alan "doldurulabilen gazlı cep çakmakları (diğer ateşleme sistemli olanlar)"dır.

(2) Önlem konusu doldurulabilen gazlı cep çakmakları (çakmak), yaklaşık 30 değişik parçanın birleştirilmesiyle üretilen ve genelde sigara ve mutfak ateşi yakmak amacıyla kullanılan bir üründür. Diğer çakmaklardan ayrılan en önemli özelliği tekrar doldurulabilmesidir.

(3) Yerli üretim dalı tarafından imal edilen çakmaklar ile soruşturma konusu ülke menşeli çakmakların benzer ürün olduğu tespiti mevcut önleme esas soruşturmada (esas soruşturma) yapılmıştır. Bu soruşturmada ise, fiziksel özellikler, ürün çeşitliliği, kullanım alanları, tüketici algılaması ve dağıtım kanalları bakımından yerli üretici tarafından üretilen ürün ile soruşturmaya konu ülke menşeli ürün arasında "benzer ürün" tanımı açısından ayrım yaratan herhangi bir farklılığın ortaya çıktığına ilişkin yeni bir bilgiye ulaşılmamıştır. Bu itibarla, 2004/25 sayılı Tebliğ'de soruşturma konusu ürün ve benzer ürüne yönelik tespitleri değiştirecek herhangi bir bilgi mevcut olmadığından anılan belirlemeler geçerliliğini sürdürmektedir.

(4) Soruşturma kapsamında yapılan incelemelerde soruşturma konusu maddenin yukarıda belirtilen GTİP dışında bir sınıflandırma altında ithal edildiğine ilişkin herhangi bir bulgu edinilmemiştir. Öte yandan, soruşturma konusu madde haricinde bir maddenin mezkur GTİP altında ithal edildiğine dair bir itirazda da bulunulmamıştır.

(5) Soruşturma konusu eşya ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup uygulamaya esas olan GTİP ve karşılığı eşya tanımıdır. Bununla beraber, soruşturma konusu eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde yer alan tarife pozisyonunda ve/veya tanımında yapılacak değişiklikler, bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına halel getirmez.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Dampingin Varlığı ve Devamı

Genel açıklamalar

MADDE 8- (1) Yönetmelik'in 35 inci maddesi çerçevesinde önlemin yürürlükte olduğu dönemde dampingin devam edip etmediği incelenmiştir. Dampinge karşı önlemin etkisiyle ithalat daha yüksek birim fiyatlara kaydığından ÇHC menşeli ithalatın ortalama birim fiyatları artmıştır. Bu durum, gösterge niteliğinde damping marjı hesaplamasına imkan vermediğinden damping marjı hesabı yapılmamıştır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Maddi Zararın Varlığı ve Devamı

Genel açıklamalar

MADDE 9- (1) Yönetmelik'in 35 inci maddesi çerçevesinde önlemin yürürlükte olduğu dönemde, yerli üretim dalında zarar durumu ve bu zararın devamına ilişkin incelemeler yapılmıştır. İthalat verileri incelenirken, 2004 yılında tutarı azaltılarak devam ettirilen önlemin etkisini görebilmek amacıyla 2003-2009 dönemi dikkate alınmıştır.

Maddenin genel ithalatı

MADDE 10- (1) Soruşturma konusu maddenin 2003-2009 döneminde Türkiye'ye genel ithalatı ve ÇHC'den yapılan ithalatının incelenmesinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılmıştır. Bu çerçevede, ilk nihai gözden geçirme soruşturmasının açıldığı 2003 yılında, 20.173.217 adet olan toplam çakmak ithalatının 2005 yılında 29.713.721 adete çıktığı, 2008 yılı sonunda ise azalarak 20.463.560 adete düştüğü görülmektedir. 2009 yılına bakıldığında ise söz konusu çakmak ithalatının artarak 26.486.245 adet olarak gerçekleştiği görülmektedir.

(2) İthalat istatistiklerine değer olarak bakıldığında ise 2003 yılında 1.926.317 ABD Doları olan toplam çakmak ithalatının 2005 yılında 3.977.007 ABD Doları'na çıktığı 2008 yılı sonunda ise 4.270.109 ABD Doları seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. 2009 yılında ise söz konusu çakmak ithalatının değeri 4.598.453 ABD Doları olmuştur.

Maddenin soruşturma konusu ülkeden ithalatı

MADDE 11- (1) Soruşturmaya konu ülkeden gerçekleşen çakmak ithalatının miktar olarak genel çakmak ithalatı içindeki payı, ilk nihai gözden geçirme soruşturmasının açıldığı yıl olan 2003 yılında %4,43 seviyesindeyken 2004 yılında %8,04 seviyesine çıkmıştır. 2005, 2006 ve 2007 yıllarında 2004 yılındaki oranla hemen hemen aynı seviyelerde seyreden söz konusu oran, 2008 yılında %23,48 olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında ise söz konusu oran %10,63'e gerilemiştir.

(2) ÇHC menşeli ithalata değer olarak bakıldığında ise 2003 yılında, 215.844 ABD Doları seviyesinde olan ithalatın 2008 yılında 1.052.932 ABD Doları seviyesine çıktığı, 2009 yılında ise 713.382 ABD Doları olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Soruşturma konusu ürün ithalatının tüketim içindeki payının seyri

MADDE 12- (1) Soruşturma konusu ürünün Türkiye toplam tüketimi, 2007-2009 dönemi için şikâyetçi yerli üreticiden temin edilen yurt içi satış miktarları ile ilgili yıllara ait ithalat miktarlarının toplanması suretiyle bulunmuştur. Bu çerçevede, 2007 yılında 100 olan tüketim endeksinin 2008 yılında 85'e düştüğü ancak 2009'da tekrar artış kaydederek 102 olduğu tespit edilmiştir.

(2) ÇHC'nin, bahse konu çakmaklar için Türkiye pazarından aldığı pay incelendiğinde, 2007 yılında endeks değeri 100 olan pazar payının, 2008 yılında

324’e çıktığı, 2009 yılında ise 162’ye düştüğü görülmektedir. Yerli üretim dalının ise 2007 yılında 100 olan pazar payı endeks değerinin, 2008 yılında 102, 2009 yılında ise 92 olduğu tespit edilmiştir. Görüldüğü üzere, önleme tabi ülke olan ÇHC’nin pazar payı üç yıllık dönemde artış kaydederken, yerli üretim dalının pazar payı 2008 yılında artmasına rağmen 2009 yılında 2007 yılındaki pazar payının dahi altına düşmüştür.

Soruşturma konusu ürün ithalatının fiyatlarının gelişimi

MADDE 13- (1) Soruşturma konusu çakmakların Türkiye genel ithalatının birim fiyatı, 2003 yılında 0,10 ABD Doları/Adet iken sonraki yıllarda artış eğilimi göstermiş ve 2008 yılında 0,21 ABD Doları/Adet olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılına bakıldığında ise 2008 yılına kadar istikrarlı bir şekilde artan birim fiyatların tekrar düşerek 0,17 ABD Doları/Adet seviyesine gerilediği görülmektedir.

(2) ÇHC’den gerçekleştirilen ithalatın birim fiyatının seyrine bakıldığında ise, 2003 yılında 0,24 ABD Doları/Adet olan birim fiyatın 2004, 2005 ve 2006 yıllarında 0,27–0,28 ABD Doları/Adet seviyelerine çıktığı, 2007 yılında ise 0,33 ABD Doları/Adet seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. 2008 yılında düşen ve 0,22 ABD Doları/Adet olarak gerçekleşen birim fiyat, 2009 yılında tekrar artarak 0,25 ABD Doları/Adet’e çıkmıştır.

(3) Diğer ülkelerden yapılan ithalatın birim fiyatları ise 2003 yılında 0,09 ABD Doları/Adet iken sürekli artarak 2008’de 0,21 ABD Doları/Adet’e çıkmış, 2009 yılında ise 0,16 ABD Doları/Adet’e düşmüştür.

Soruşturma konusu ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatları üzerindeki etkisi

MADDE 14- (1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda yerli üretim dalı fiyatları üzerinde oluşabilecek muhtemel etkiyi görebilmek amacıyla 2007-2009 dönemi için fiyat kırılması, fiyat yıpranması ve fiyat bastırması hesapları yapılmıştır.

(2) Fiyat kırılması hesabında, öncelikle soruşturma konusu ürünün dampinge karşı önlem hariç Türkiye piyasasına giriş fiyatları bulunmuştur. Piyasaya giriş fiyatı için TÜİK'ten alınan ithalat istatistiklerinin ağırlıklı ortalama CIF birim fiyatı kullanılmıştır. CIF birim fiyata %2 gümrük masrafları ve %2,7 gümrük vergisi eklenerek soruşturma konusu ithalatın Türkiye'deki pazara giriş fiyatına ulaşılmıştır. Bulunan bu fiyat ile yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatı karşılaştırılarak fiyat kırılması hesabı yapılmıştır. Buna göre, soruşturma konusu çakmaklar için hesaplanan fiyat kırılması oranları 2007, 2008 ve 2009 yılları için sırasıyla CIF değerin %-40'ı, %2'si ve %-29'u olarak bulunmuştur.

(3) Fiyat yıpranması hesabında yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarının reel olarak gelişimine bakılmıştır. Bu anlamda, 2007 yılında enflasyon etkisinden arındırılmış halde 100 olarak kabul edilen birim fiyat endeksinin 2008'de 97'ye ve 2009'da 94'e düştüğü tespit edilmiştir.

(4) Fiyat bastırılması hesabında ise, yerli üretim dalının maliyet-fiyat hareketlerine bakılmıştır. Fiyat bastırılması, yerli üretim dalının maliyet artışlarını fiyatlarına yansıtamaması veya düşen maliyetlerden daha fazla oranda fiyatlarını düşürmesi sebebiyle kar oranının azalması veya maliyet-satış oranının yükselmesidir. Yerli üretim dalının soruşturma konusu üründeki birim kar oranı 2007 yılında %11,4 iken, 2008'de %2,7'ye düşmüş, 2009'da ise %-6,96 olarak gerçekleşerek kar durumu zarara dönüşmüştür. Yerli üretim dalının birim ticari maliyetinin birim yurt içi satış fiyatına oranına bakıldığında ise 2007 yılında %89,77 olan oranın, 2008'de %97,37'ye, 2009'da ise %107,48'e çıktığı tespit edilmiştir.

(5) Fiyat kırılması oranlarının 2007 ve 2009 yılları için negatif olması ve 2008 yılında oldukça düşük çıkması yerli üretim dalının mevcut fiyatlarının önlem konusu ithalatın fiyatlarıyla rekabet ettiğine işaret edebilir. Ancak, hesaplanan fiyat yıpranması ve fiyat bastırılması oranları yerli üretim dalının maliyetlerini fiyatlarına tam olarak yansıtamadığının bir göstergesidir. Zira yerli üretim dalı, fiyatların dampingli ithalat yüzünden baskı altında olduğunu ve fiyatlarını rasyonel şekilde maliyetlerine göre belirleyemediğini, daha ziyade fiyatlarını piyasa koşullarına göre belirlediğini ifade etmiştir.

Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri

MADDE 15- (1) Soruşturma konusu ithalatın yerli üretim dalı üzerindeki etkisinin belirlenmesinde, yerli üretim dalını temsilen, şikâyetçi yerli üretici firmanın verileri dikkate alınmıştır. Eğilimin sağlıklı bir şekilde incelenmesi amacıyla Türk Lirası bazındaki veriler, on iki aylık ortalama Üretici Fiyat Endeksleri (ÜFE) kullanılarak enflasyondan arındırılmış hale getirilmiştir. Zarar inceleme dönemi 2007–2009 dönemi için yapılmıştır. 2007 yılı baz alınarak veriler endekslenmiştir.

a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklarda 2007 yılında 100 olan üretim miktar endeksi, 2008 yılında 90’a düşmüş, 2009 yılında ise 92 olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklarda kapasitesi ise 2007 ve 2008 yılında 100 iken 2009 yılında 102’ye çıkmıştır. Kapasite kullanım oranının endeks değerine bakıldığında ise, 2007 yılında 100 olan söz konusu değerin, 2008’de 90’a, 2009’da ise 89’a düştüğü tespit edilmiştir.

b) Yurtiçi satışlar ve ihracat

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklarda yurt içi satış miktar endeksi 2007 yılında 100 olarak kabul edildiğinde, söz konusu endeksin 2008'de 87'ye düştüğü, 2009'da ise 94'e çıktığı görülmektedir. Aynı dönem için yurtiçi satış hâsılatı reel olarak incelendiğinde, 2007 yılında 100 olan endeks değerinin, 2008'de 84'e düştüğü, 2009 yılında ise 89'a çıktığı görülmektedir.

(2) İhracat miktar endeksi ise 2007 yılında 100 iken, 2008'de 179'a çıkmış ve 2009 yılında ise 10'a düşmüştür. İhracatın birim fiyatlarının endeksi de 2007 yılında 100 iken 2008 yılında 110'a ve 2009 yılında 139'a çıkmıştır.

c) Yurtiçi fiyatlar

(1) Yurtiçi satışların adet başına düşen birim fiyatlarının reel endeks değerlerine bakıldığında ise 2007 yılında 100 olarak kabul edilen endeksin 2008 yılında 97'ye, 2009 yılında ise 94'e düştüğü tespit edilmiştir.

ç) Pazar payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeks değeri 2007 yılında 100 iken, 2008 yılında 102'ye çıkmış ancak 2009 yılında 92'ye düşmüştür.

d) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklardaki dönem sonu stok verileri incelendiğinde, 2007 yılında 100 olan stok miktarı endeksinin, 2008 yılında 2.132'ye çıktığı, 2009 yılında ise 672'ye düştüğü görülmektedir.

e) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmakların üretiminde çalışan direkt işçi sayısının endeks değeri 2007’de 100 iken 2008’de 96’ya, 2009’da ise 82’ye düşmüştür.

f) Ücretler

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmakların üretiminde çalışan işçilerinin 2007 yılında 100 olarak kabul edilen aylık giydirilmiş reel brüt ücret endeksi, 2008 yılında 102’ye, 2009 yılında ise 108’e çıkmıştır.

g) Verimlilik

(1) Soruşturma konusu çakmakların üretiminde çalışan işçilerin kişi başına üretimini yansıtan verimlilik endeksi 2007 yılında 100 iken, 2008 ve 2009’da sırasıyla 94 ve 112 olarak gerçekleşmiştir.

h) Maliyet ve karlılık

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklarda ağırlıklı ortalama birim ticari maliyet endeksi 2007 yılında 100 iken, 2008 yılında 105’e ve 2009 yılında 113’e çıkmıştır.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu üründe birim kârlılığı 2007 yılında 100 iken, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla 25 ve -69 olarak gerçekleşmiştir.

ı) Nakit akışı

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmak satışından elde ettiği nakit akışı (kâr+amortisman) endeks olarak 2007 yılında 100 iken, 2008 yılında 52’ye ve 2009’da 48’e düşmüştür.

i) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetleri ile ilgili olarak, aktif büyüklüğü 2007 yılında 100 iken, 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla 123 ve 129 olarak gerçekleşmiştir.

j) Sermaye veya yatırımları artırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi 2007 yılında 100 iken, 2008 yılında 82'ye düşmüş, 2009 yılında ise 85'e çıkmıştır.

k) Yatırımların geri dönüşü

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetleri ile ilgili olarak yatırımlarının geri dönüşünü yansıtan kar/öz kaynak oranı 2007 yılında %1,5, 2008 yılında %0,4 ve 2009 yılında %-1,1 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesi

MADDE 16- (1) Gözden geçirme döneminde, soruşturma konusu çakmakların birim fiyatları reel olarak düşüş göstermiştir. Buna bağlı olarak, yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmak üretimi ve yurtiçi satışları azalmış, yurtiçi pazar payında ise gerilemeler görülmüştür. Stoklarda, özellikle 2008 yılında ciddi artışlar yaşanmıştır.

(2) Ayrıca, söz konusu gözden geçirme döneminde, yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklardaki birim sınai maliyeti ile birim ticari maliyeti reel olarak artış göstermiştir. Gerek maliyetlerin artması gerekse birim fiyatların azalması sonucu yerli üretim dalının soruşturma konusu çakmaklardaki karlılığı azalmış ve hatta 2009 yılında kar durumu zarara dönüşmüştür. Karlılığın azalması sonucu üründeki nakit akışı reel olarak yarı yarıya düşmüştür. Karlılık durumunun zarara dönüşmesi sonucu ise yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı pozitiften negatife

dönmüştür. Aynı dönemde, yerli üretim dalının işçilik maliyetleri de artış göstermiştir. Buna mukabil olarak istihdamda da %20'ye yakın gerileme gerçekleşmiştir.

(3) Yukarıdaki veriler, önleme rağmen yerli üretim dalının ekonomik göstergelerindeki olumsuzlukların devam ettiğini göstermektedir.

BEŞİNCİ KISIM

Dampingin ve Zararın Devamı veya Yeniden Oluşma İhtimali

Genel açıklamalar

MADDE 17- (1) Yönetmelik'in 35 inci maddesi çerçevesinde önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir.

Soruşturma konusu ürünün uluslararası piyasasındaki gelişmeler

MADDE 18– (1) Soruşturma konusu ürünün küresel piyasasındaki gelişmeler ve soruşturma konusu ülkedeki yerleşik kapasiteye ilişkin inceleme, Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Center-UTM) verileri kullanılarak yapılmış ve alt paragraflarda bulunan sonuçlara ulaşılmıştır. Analizde, UTM'de yer alan veriler en detaylı 6'lı bazda olduğu için, doldurulabilen gazlı cep çakmaklarını yansıtan 9613.20 GTP'ye ait veriler kullanılmıştır.

(2) Dünya doldurulabilen çakmak ihracatı ilk nihai gözden geçirme soruşturmasının bittiği yıl olan 2004'te 324.259.000 ABD Doları iken 2008 yılı sonunda % 84,9 oranında bir artışla 599.463.000 ABD Doları seviyesine gelmiştir. ÇHC, hem 2004 yılında hem de 2008 yılı sonu itibariyle dünya doldurulabilen çakmak ihracatında

birinci sırada yer almıştır. 2008 yılı sonu itibariyle ÇHC'nin soruşturma konusu üründe dünya ihracatından aldığı pay %67,23 olmuştur. ÇHC'yi takip eden ülkeler sırasıyla %6,41'lik pazar payıyla Almanya, %5,09'luk pazar payıyla Hong Kong ve %4,99'luk pazar payıyla Fransa olmuştur.

Önleme tabi ülkedeki yerleşik kapasite ve ihracat potansiyeli

MADDE 19- (1) UTM verilerine göre ÇHC'nin doldurulabilen gazlı cep çakmaklarında küresel ölçekte ana tedarikçi olduğu görülmektedir. ÇHC'nin söz konusu ürün grubunda ihracatı miktar bazında 2005 yılında 2.083.036.288 adet iken, 2008 yılında 2.785.454.848 adete çıkmıştır. Ancak 2009 yılında küresel krizin etkisiyle daralan talep sonucu söz konusu ihracat 2.493.154.816 adete düşmüştür. Bu durum, ÇHC'nin son yıllarda ihracat kapasitesini artırdığını ve kriz nedeniyle düşen çakmak ihracatı sonucu önümüzdeki dönemde tekrar kullanılabilecek ciddi bir atıl kapasitesinin oluştuğunu göstermektedir.

(2) Değer bazında ÇHC'nin önlem konusu çakmak ihracatı 2005 yılında 222.298.000 ABD Doları iken, 2006 yılında 281.427.000 ABD Doları, 2007 yılında 302.923.000 ABD Doları ve 2008 yılında 403.008.000 ABD Doları seviyesine ulaşmıştır. 2005–2008 döneminde ÇHC'nin söz konusu ürün grubundaki ihracatı değer bazında %81,3 oranında artmıştır. Ancak 2009 yılında küresel talepteki düşüş ÇHC'yi de etkilemiş ve söz konusu üründeki ihracatı değer bazında 318.373.000 ABD Doları seviyesinde gerçekleşmiştir. ÇHC'nin değer bazında küresel ticaretteki yerine bakıldığında ise küresel pazar payının 2005-2008 döneminde önemli oranda arttığı gözlenmektedir. Buna göre, 2005 yılında değer bazında küresel ihracat içinde ÇHC'nin pazar payı %57,73 iken, 2006 ve 2007 yıllarında %62,73 ve 2008 yılında %67,23 seviyesine ulaşmıştır.

(3) ÇHC'nin önlem konusu çakmaklarda ihracat birim fiyatları incelendiğinde, 2005-2008 döneminde söz konusu birim fiyatların artış kaydettiği gözlenmektedir. Buna göre, 2005 yılında 0,11 ABD Doları/Adet olan ağırlıklı ortalama birim fiyatın, 2006 yılında 0,12 ABD Doları/Adet, 2007 yılında 0,13 ABD Doları/Adet ve 2008 yılında 0,14 ABD Doları/Adet olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2009 yılında ise söz konusu birim fiyat 0,13 ABD Doları/Adet'e gerilemiştir.

(4) Öte yandan, ÇHC'nin kapasitesinin ne kadarını Türkiye'ye yönelttiğini görebilmek amacıyla ÇHC'nin Türkiye'ye olan çakmak ihracatına bakılmıştır. UTM'den elde edilen bilgilere göre ÇHC, 2005 yılında Türkiye'ye 1.484.000 ABD Doları (FOB) tutarında doldurulabilen çakmak ihraç ederken bu rakam 2009 yılında 1.956.000 ABD Doları'na çıkmıştır. Miktar olarak bakıldığında ise 2009 yılında ÇHC'nin doldurulabilen çakmak ihracatının %0,50'lik kısmı Türkiye'ye yapılmıştır. Bu veriler ışığında, 2009 yılında Türkiye, ÇHC'nin doldurulabilen çakmak ihracatı yaptığı 112 ülke arasında 33. sırada yer almaktadır.

Soruşturma konusu ülkenin belirli ülke pazarlarındaki durumu

MADDE 20– (1) ÇHC, pek çok üründe olduğu gibi, çakmaklarda da düşük fiyata dayalı rekabet stratejisi ile küresel pazarlarda artan bir pazar payına sahip olmuştur. ÇHC'nin çakmaklar için en büyük ihraç pazarları olarak B.A.E., AB, Japonya ve Rusya Federasyonu öne çıkmaktadır. ÇHC, 2009 yılında, B.A.E.'ye 510.855.168 adet ve Hollanda'ya 349.112.320 adet çakmak ihraç etmiştir. Söz konusu ülkelerin çakmak talebinin bu miktarların oldukça altında olduğu; ÇHC'nin, bu ülkeleri bir nevi pazara giriş kapısı olarak kullandığı; B.A.E.'nin Orta Doğu'ya, Hollanda'nın ise Avrupa pazarına girme imkânı sağladığı düşünülmektedir.

(2) ÇHC'nin Türkiye'ye yakın pazarlara yönelik çakmak ihracatına bakıldığında, özellikle son yıllarda Türkiye'nin çevresinde yer alan ülkelerin ÇHC çakmak ihracatı içindeki paylarının artmakta olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede, ÇHC'nin Bulgaristan, Ürdün ve Suriye'ye olan ihracatı ön plana çıkmaktadır. Zira UTM verilerine göre ÇHC'nin 2005 yılında Bulgaristan'a hiç çakmak ihracatı bulunmazken, 2008 yılında 48.535.480 adete çıkmıştır. Yine 2005 yılında ÇHC'nin Ürdün'e olan çakmak ihracatı 1.689.146 adet iken, 2009 yılında bu rakam 50.501.500 adete çıkmıştır. Suriye'ye bakıldığında ise 2008 yılında 10.000 adet olan ÇHC'nin çakmak ihracatının 2009 yılında 29.877.000 adete çıktığı görülmüştür. Söz konusu ülkelere ÇHC'den yapılan ihracatın 2009 yılı ağırlıklı ortalama birim fiyatlarına bakıldığında, Ürdün'e 0,06 ABD Doları/Adet, Suriye'ye 0,08 ABD Doları/Adet ve Bulgaristan'a 0,09 ABD Doları/Adet seviyesinde çakmak ihraç edildiği tespit edilmiştir.

(3) Öte yandan, ÇHC'nin AB'ye yaptığı çakmak ihracatı AB'nin resmi istatistik kurumu olan EUROSTAT'ın veri tabanında yer alan en detaylı veriyi içerecek şekilde, 9613.20.90 GTP baz (8'li baz) alınarak incelenmiştir. 2004-2006 dönemi esas alındığında AB'nin ÇHC'den çakmak ithalatının önemli derecede artmış olduğu görülmektedir. 2004 yılında 25.264.393 adet olan çakmak ithalatı, 2005 yılında 39.517.865 adet ve 2006 yılında 82.727.405 adet olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında ise söz konusu ithalat 59.600.274 adet olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılında düşüşüne devam edip 57.216.632 adet seviyesinde gerçekleşen çakmak ithalatı 2009 yılında tekrar artarak 61.940.132 adet olarak gerçekleşmiştir.

(4) AB27'nin ÇHC'den yaptığı çakmak ithalatının birim fiyatları incelendiğinde, birim fiyatların (8'li bazdaki veri) 2004 yılında 0,19 Euro/Adet, 2005 yılında 0,16 Euro/Adet, 2006 yılında 0,09 Euro/Adet, 2007 ve 2008 yıllarında 0,14 Euro/Adet,

2009 yılında 0,15 Euro/Adet değerlerini aldığı görülmektedir.

(5) Bütün bu veriler birlikte değerlendirildiğinde, ÇHC'nin küresel piyasanın en büyük oyuncusu ve en büyük ihracatçısı durumunda olduğu, küresel pazarlara ve özellikle önemli pazarlar olan Orta Doğu ve AB'ye ihracatını düzenli olarak arttırdığı görülmektedir. Öte yandan, küresel krizin getirdiği kısmi talep daralmasına paralel olarak son dönemde ÇHC'nin kayda değer bir atıl kapasitesinin oluştuğu değerlendirilmektedir. Diğer ülkelerde ve özellikle Türkiye'nin komşu ve çevre ülkelerinde rahatlıkla pazar bulabilen ÇHC, önlemin kalkması halinde atıl kapasitesini de kullanarak Türkiye'ye yönelik ihracatını kolayca artırabilecek durumdadır.

Türkiye pazarının önemi

MADDE 21- (1) Soruşturmaya konu ülke için Türkiye, artan nüfusu ve yüksek sigara tüketim oranı ile çakmak sektörü için önemli bir pazar mahiyetindedir. Doldurulabilen çakmakların en önemli kullanım alanı sigara tutuşturuculuğudur. Yeşilay'ın yaptığı araştırmalara göre, sayısı son yıllarda azalsa da Türkiye'de, yaklaşık 25 milyon adet sigara kullanıcısı vardır. Söz konusu çakmakların sigara tutuşturuculuğunun yanında bir diğer özelliği de mutfak ateşi olarak kullanılabilmeleridir. Türkiye'de soruşturma konusu çakmaklar, mutfak ateşi olarak da yaygın bir şekilde kullanılmaktadırlar. Bu çerçevede, Türkiye, dünya çakmak piyasasının en önemli üretici ve ihracatçısı olan ÇHC için, önemli bir pazar konumunda yer almaktadır.

(2) Türkiye'deki çok sayıda ithalatçı da uzun yıllardır ÇHC'den çakmak ithalatı yapmaktadır. Türkiye'de yerleşik ithalatçılar ile ÇHC'den çok sayıda üretici/ihracatçı firma gerek ÇHC'deki ve Türkiye'deki, gerekse de başka ülkelerdeki fuarlarda sık

sık karşı karşıya gelmekte, özel ziyaretler yapmakta, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmaktadırlar. Dolayısıyla, ÇHC üreticileri/ihracatçıları Türkiye pazarı, rekabet şartları, dağıtım ve pazarlama kanalları, ürünler ve fiyat seviyeleri hakkında iyi derecede bilgiye sahiptirler ve Türkiye'deki dağıtım kanallarına erişim kolaylığı nedeniyle pazara nüfuz etme sorunu yaşamadıkları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, önlemin kalkması durumunda, Türkiye pazarını çok iyi bilen ve önemli gören ÇHC, Türkiye'ye olan ihracatını kolaylıkla artırabilecektir.

Talebi etkileyen unsurlar

MADDE 22- (1) Yerli üreticiden alınan bilgiye göre plastik gövdeli çakmak talebi iki türlü olabilmektedir. Birinci türde talep, çakmaktan uzun süreli değil, kullan-at şeklinde kısa süreli fayda sağlamayı talep etmekteyken ikinci türde talep, çakmaktan biten gazının tekrar doldurulması suretiyle uzun süreli faydalanmayı talep etmektedir. Yerli üretim dalı hem birinci tür talebe uygun şekilde kullan-at özellikli çakmak hem de ikinci tür talebe uygun şekilde doldurulabilen çakmak üretebilmektedir. Yerli üretim dalından temin edilen bilgilere göre Türkiye'deki tüketiciler daha ekonomik olması nedeniyle doldurulabilen çakmak modelini daha fazla tercih etmektedirler. Fakat her iki tür çakmakta da ürün çeşitliliği sınırlı olduğundan tüketici açısından temel belirleyici unsur fiyat olmaktadır. ÇHC de düşük fiyat stratejisi ile dünyanın en büyük çakmak ihracatçısı konumuna gelmiştir.

Esas soruşturmada tespit edilen damping marjı

MADDE 23- (1) Soruşturma konusu ülkede yerleşik üretici/ihracatçıların önlemin yürürlükten kalkması halinde muhtemel davranışlarını yansıtması bakımından önemli bir gösterge olan, mevcut dampinge karşı önlemin hukuki ve idari altyapısını teşkil eden orijinal damping soruşturmasında ve ilk nihai gözden

geçirme soruşturmasında tespit edilen damping marjlarına bakılmıştır.

(2) Buna göre, 1998 yılında sona eren esas soruşturmada ÇHC menşeli doldurulabilen çakmaklar için damping marjı CIF bedelin %556,4'ü olarak hesaplanmıştır. 2004 yılında bitirilen ilk nihai gözden geçirme soruşturmasında ise damping marjı CIF bedelin %262'si olarak hesaplanmıştır.

Değerlendirme

MADDE 24- (1) Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde; önlemin kalkması halinde soruşturma konusu ülkenin muhtemel davranışlarını yansıtması bakımından esas soruşturmada ve ilk nihai gözden geçirme soruşturmasında hesaplanan damping marjlarının önemli düzeylerde olduğu, bu ülkenin genel ihraç fiyatlarının dünya ticaretindeki ortalama fiyatların oldukça altında seyrettiği, soruşturma konusu ülkenin söz konusu üründe dünyanın en büyük ihracatçısı olduğu ve Türkiye'ye yönlendirebileceği ciddi kapasitesinin bulunduğu, 2009 yılında bu ülkede Türkiye'ye de kolaylıkla yönlendirilebilecek büyük miktarda bir atıl kapasitesinin oluştuğu, 25 milyon seviyelerinde sigara kullanıcısının olması nedeniyle dinamik bir talebe sahip olan Türkiye pazarının ÇHC için önemli olduğu, önlemin kalkması halinde fiyata duyarlı olan ürün tiplerinin kısmi küresel pazar daralması yaşanan mevcut konjonktürde büyük miktarlarda ve kolaylıkla Türkiye pazarına yönlendirilebileceğine ilişkin işaretlerin bulunduğu değerlendirildiğinden yürürlükteki önlemin kalkması halinde dampingli ithalatın devamı veya tekrarının muhtemel olduğu tespit edilmiştir.

ALTINCI KISIM

Sonuç

Karar

MADDE 25- (1) Elde edilen bilgi ve belgeler ışığında, yerli üretim dalında maddi zararın devam ettiği ve meri önlemin yürürlükten kaldırılması halinde dampingin ve zararın devamının veya tekrarının muhtemel olduğu anlaşıldığından İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu'nun kararı ve Bakan'ın onayı ile aşağıda belirtilen şekilde aynen uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Dampinge Karşı Önlem
9613.20.00.00.19 (2011/5 sayılı Tebliğ tarife değişikliği ilan edilmiştir.) 9613.20.90.00.00 (eski)	Doldurulabilen Gazlı Cep Çakmakları (Diğer Ateşleme Sistemli Olanlar)	Çin Halk Cumhuriyeti	0,05 ABD Doları/Adet

Uygulama

MADDE 26– (1) Gümrük idareleri, Karar maddesinde gümrük tarife istatistik pozisyon numarası, tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamındaki ithalatında, karşılarında gösterilen oranda dampinge karşı önlemi tahsil ederler.

Yürürlük

MADDE 27– (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28– (1) Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

Bu yazı GümrükApp'ten alınmıştır.